

*voor advies, kennis
en ondersteuning*

Jaarverslag Welzijn 2018

Wij zijn wij

Wij zijn wij en wij hebben een doel.

Wij willen het samenleven in De Pijp mee laten vormen door de mensen zelf.

Wij geven onze kennis en adviezen door aan de burgers en begeleiden hen daar waar nodig.

Wijkcentrum De Pijp is krachtig en actief.

Wij zien perspectief, zijn vastberaden en voortdurend in beweging.

Wij zijn onafhankelijk.

Wij zijn opbouwwerkers, participatiedeskundigen en verbinders.

Wij zijn samen sterk. Samen maken we de stad.

Wij versterken de eigen kennis en kracht van burgers.

Wij zijn deskundig op wonen, groen en opbouwwerk.

Wij werken van mens tot mens en zijn bereikbaar.

Wij werken door van elkaar te leren en door te geven.

Wij geven de beste opbouwende voorbeelden door.

Wij verspreiden methodieken die burgerparticipatie versterken in een steeds veranderende stad.

Woord vooraf

Dit verslag betreft het jaarverslag over de subsidieaanvraag en beschikking 2018 op de volgende titels;

- basisvoorziening versterken vrijwillige inzet en informele netwerken
- basisvoorziening activering, participatie en sociale accommodaties
- basisvoorziening maatschappelijke dienstverlening

Stand van zaken

Bewonersparticipatie versterken door opbouwwerk, in de breedste zin van het woord, is niet als zodanig benoemd als titel om subsidie op aan te vragen bij stadsdeel Zuid of de gemeente Amsterdam. Maar toch is dat precies wat we doen. Stadsdeel Zuid heeft in 2017 aangegeven dat er niet meer middelen ter beschikking zijn voor het opbouwwerk en welzijnswerk. Om die reden worden aanvragen die hoger zijn dan de beschikbare middelen niet toegekend.

Wij investeren tijd en menskracht in een sociale en economische gezonde toekomst voor De Pijp. De diversiteit staat ernstig onder druk. De vervreemding door de snelle veranderingen in de stad vragen om een opbouwwerk regiefunctie in de buurten.

Stichting Wijkcentrum De Pijp bestaat uit twee organisatieonderdelen;

1. Natuur&Milieuteam Zuid
2. Opbouwwerk/Welzijn

Wij zetten breed in op het ondersteunen en begeleiden van alle bewoners en ondernemers die een hulpvraag hebben.

Wij investeren in groepen mensen en individuen die ons vragen om hulp, advies of kennis. Soms zetten we zelf een onderzoekende vraag uit omdat we uit signalen vermoeden dat er een bredere vraag ligt. Het is vooraf niet altijd duidelijk waartoe de investeringen leiden. Het is vooraf niet altijd duidelijk of de ingezette uren gedekt kunnen worden binnen de huidige subsidiedoelen. Bijstelling van onze doelen vindt plaats in overleg met stadsdeel Zuid. Signalen worden desgewenst doorverbonden aan bestaande bewoners en ondernemers initiatieven en bijvoorbeeld de G250Werkt! Via de laatste activiteit levert dit ook input voor gebiedsagenda en gebiedsplannen. Eventueel worden projectsubsidies aangevraagd voor specifieke doelen.

Het afgelopen jaar is door de coördinator, medewerkers en vrijwilligers tijd gestoken in de voorbereiding en de verhuizing naar het Huis van de Wijk de Pijp. Stadsdeel Zuid heeft financieel bijgedragen om de verhuizing naar het Huis van de Wijk de Pijp mogelijk te maken. Overleggen met Combiwel, vastgoed Amsterdam, stadsdeel Zuid, !WOON, Ymere en met de eigen organisatie hebben plaatsgevonden. De verbouwing in het Huis van de Wijk liep vertraging op. Het Huis van de Wijk was langer gesloten dan gepland. De gemeenschappelijke ruimtes waren daardoor onbereikbaar voor bezoekers. Het Wijkcentrum is tijdens de verbouwing open gebleven ondanks de soms onveilige en ongezonde situaties voor de medewerkers. Het Algemeen Spreekuur is half oktober in plaats van half augustus weer gaan draaien. Eind 2018 is de verbouwing bijna afgerond. Een gemeenschappelijke heropening is gepland voor januari 2019.

Het wijkcentrum verhuisde van de begane grond in de Gerard Dou naar de tweede etage in de Tweede van der Helststraat. Dat is een grote verandering. De vindbaarheid van het Wijkcentrum is complexer. De vertraging van de verbouwing maakte de overgang ingewikkelder dan van te voren verwacht.

Het vernieuwde Huis van de Wijk, met meerdere huurders en met een verschillend aanbod vraagt om een goede klantvriendelijke ontvangst en logistiek. De ontvangst van bezoekers/bewoners wordt niet door betaalde krachten gedaan maar door vrijwilligers die ook de bar bemensen. Bezoekers/bewoners dwalen geregeld door het gebouw op zoek naar de juiste instantie of activiteit. De interne logistiek binnen het Huis van de Wijk wordt begin 2019 opgepakt. De verhuizing geeft kansen in de samenwerking met Combiwel en andere aanbieders en bezoekers in het Huis van de Wijk de Pijp.

Bezuinigingen

De financiële situatie van het Wijkcentrum is uiterst precair en 2019 zijn de reserves op. We hebben in 2016 en 2017 bezuinigingen doorgevoerd door contracturen terug te brengen en interne werkwijzen te wijzigen waardoor we goedkoper zijn gaan werken. Per 1 december 2018 is ook de baliemedewerker ontslagen, na 27 jaar dienstverband. Het meefinancieren van de functie van de baliemedewerker die heel nuttig en goed werkzaam had kunnen zijn in deze gezamenlijke huisvesting bleek geen optie voor !WOON en Combiwel.

Wijkcentrum de Pijp heeft jaren achtereen eigen financiële middelen ingezet om de tekorten op te vangen. Een tijdelijke bijdrage door !WOON ter compensatie van de gederfde inkomsten door de overgang van onderneming komt medio 2018 te vervallen. Ontslag van medewerkers brengt eenmalige kosten met zich mee waardoor de reserves nog verder dalen. Stadsdeel Zuid heeft aangegeven bereid te zijn deze incidentele kosten voor haar rekening te willen nemen. De huur in de Gerard Doustraat stijgt bij terugkeer met 130%. Door onvoldoende uitzicht op toereikende structurele middelen is eind 2018 besloten dat terugkeer naar het pand in Gerard Doustraat om financiële redenen helaas geen optie is.

Toekomst

Burgerparticipatie en vernieuwing van de democratie staat hoog op de politieke agenda van de gemeente Amsterdam. Hoe deze vorm gaat krijgen wordt politiek en beleidsmatig uitgewerkt. Wijkcentrum de Pijp voerde het eerste half jaar van 2018 gesprekken met de gemeente Amsterdam, ambtelijk en politiek, over een incidentele financiële bijdrage voor 2019 en een verzoek tot structurele verhoging van de subsidie.

Wijkcentrum de Pijp heeft daarvoor in het voorjaar een alarmbrief geschreven naar de stadsdeelcommissie en het dagelijks bestuur. In overleg met Wijkcentrum de Pijp en het dagelijks bestuur van stadsdeel Zuid is besloten tot een intensief traject. Gesprekken met het bestuur en coördinatie van het wijkcentrum vinden plaats op ambtelijk niveau onder leiding van een externe. De onderwerpen zijn onder andere:

- Doelgroepen
- Inhoud
- Rolverdeling
- Samenwerking
- Financiën

Het eindresultaat wordt begin 2019 verwacht en zal met het bestuur van Wijkcentrum de Pijp en het dagelijks bestuur van stadsdeel Zuid worden besproken.

Het statisch archief van het Wijkcentrum gaat naar het Stadsarchief. Juli 2018.

Het verslag 2018

Hieronder de bijlage zoals ingediend bij offerte Opbouwwerk 2018. Per prioriteit worden de behaalde resultaten beschreven.

Door u is gevraagd in een bijlage van de offerte 2018 Opbouwwerk aan te geven op welke doelgroepen wij ons in 2018 jaar gaan richten en welke visie daaraan ten grondslag ligt. De focus van ons werk kan gaande het jaar wijzigen door ontwikkelingen in De Pijp die we niet konden voorzien. Tijdens de voortgangs-overleggen, die elke 3 maanden tussen de stadsdeel Zuid en Wijkcentrum de Pijp plaatsvinden, geven wij aan of de prioritering wijziging behoeft en met welke reden. Halfjaarlijks legt Wijkcentrum De Pijp de voortgang op schrift vast.

In de bijlage geven wij 5 topprioriteiten aan. Hiermee wordt niet gezegd dat andere doelgroepen geen prioriteit of aandacht hebben. Het verbinden van individuen, groepen en activiteiten is een continu onderdeel van ons werk. Mensen de weg wijzen in procedures en de bureaucratie en begeleiden waar nodig is een voortdurend proces. Het attenderen en verbinden van mensen aan bijvoorbeeld Buurttop G250Werk! is een vanzelfsprekendheid die we dagelijks meenemen in ons opbouwwerk. Stadsdeel Zuid heeft ons ook betrokken bij twee thema's die niet in de 5 topprioriteiten zijn genoemd maar tot de 13 doelgroepen behoren en wel uitgevoerd zijn, te weten:

1. statushouders
2. wijkeconomie, zzp-ers in armoede

In het verslag wordt onder "Overige activiteiten" verslag gedaan van de activiteiten die niet tot de

Dit jaar hebben we te maken gehad met de werkzaamheden rond de verhuizing naar het Huis van de Wijk de Pijp:

- de zakelijke voorbereiding en afronding, kosten en logistiek
- de voorbereidingen van de logistieke inpassing
- de samenwerking en onderscheiding van het werk
- de communicatie,
- de ICT/telefonie
- de vertragingen in opleveringen
- de vindbaarheid van het Wijkcentrum voor de bezoekers/bewoners

In de aanvraag voor 2018 hebben we de volgende doelgroepen benoemd:

1. Het Groen Gemaal waaronder het plantenruilcentrum, de coördinatie en begeleiding van de vrijwilligers, het medebeheer in het Sarphatipark, de samenwerking met de vereniging Sarphatipark, de samenwerking met Combiwel ouderen tuinhulp, de samenwerking met werkgroep De Schone Pijp, de samenwerking met het Natuur&milieuteam Zuid, de samenwerking met !WOON/energie.
2. Emcemo (Euro-Mediterraan Centrum Migratie & Ontwikkeling) en netwerken
3. Vrouwennetwerk
4. Statushouders, inburgeraars.
5. Combiwel: versterken samenwerking en gebruik maken van elkaars kennis en capaciteit

6. Stadsdorpen
7. Ouderen en wonen
8. Expats
9. Jongeren
10. Verbinden sterke en zwakke groepen mensen
11. Verbinden en (stimuleren) samenwerken ondernemers en bewoners
12. Verbinden wetenschap, waar mogelijk en relevant
13. Ondernemers netwerk uitbreiden (BIZ/Seinpost) en wederkerigheid agenderen
14. Wij wijzen mensen de weg in procedures en de bureaucratie en begeleiden daar zo nodig bij.
15. Verduurzamen stad

5 Topprioriteiten

In ons werk zien we een aantal groepen en activiteiten die prioriteit vragen:

1. Het Groen Gemaal
2. Emcemo en (vrouwen) netwerken
3. Verbinden en (stimuleren) samenwerking ondernemers en bewoners
4. De Pijpkrant
5. Verbinden sterke en zwakke groepen mensen

1. Prioriteit het Groen Gemaal.

Het Groen Gemaal is een belangrijk onderdeel van het Wijkcentrum. Er spelen een aantal ontwikkelingen die we kracht bij willen zetten en die ook zeker in het belang zijn voor stadsdeel Zuid. Het Groen gemaal voldoet aan meerdere doelgroepen die we hebben genoemd.

Prioriteit 1 valt onder bovengenoemd punt 1, en ook onder punt 4, 8, 10 en 15.

De vrijwilligers: er werken tussen de 22 en 25 vrijwilligers bij het Groen gemaal. Zij zetten zich in bij het plantenruilcentrum, het medebeheer in het park en bij onderhoud van tuinen van ouderen. De aanwas van vrijwilligers is groot. De afkomst en opleiding is divers. Ook expats werken mee. Er zijn diverse redenen om vrijwillig in het park te werken. We begeleiden de vrijwilligers, afhankelijk van wat ze nodig hebben. Het medebeheer van het park moet worden versterkt door een verbeterde relatie met het stadsdeel in afstemming, beheer, en beleid.

We zijn bezig om het Groen gemaal meer en intensiever te gebruiken als informatiebron en ontmoetingsplek over natuur&milieu, duurzaamheid, de ontstaansgeschiedenis van het park zelf en De Pijp. We organiseren ontbijten met groepen mensen die ervaringen en kennis delen op een bepaald thema. Dat willen we versterken.

Resultaat:

- **Ruim 2900 bezoekers, uit binnen- en buitenland**
- **6 extra zaterdagen openstelling.**
- **De werf heeft een watertuin gekregen, aangelegd door vrijwilligers in samenwerking met hoveniers.**

- De verticale tuinen zijn nog verder uitgebreid in oude bewerkte droogbakken voor bloembollen.
- NL DOETdag: 12 vrijwilligers van het hoofdkantoor van DIRK supermarkt hebben voedselbakken aangelegd op het terrein naast de werf zodat het onderhoud makkelijker wordt. Groot onderhoud aan de bossage en de takkenril. Begeleiding vond plaats door 5 vrijwilligers van het Groen Gemaal.
- Een vrijwilligster van het Groen Gemaal heeft vorig jaar een start gemaakt met de opzet van een workshop over plastic met als doel bewustwording over het gebruik van plastic en de gevolgen voor het milieu. Contact met scholen is gelegd wat leidde tot deelname van de Oscar Carré basisschool. Na een lange voorbereiding is het project gestart in november voor de groepen 6 en 7. Het bestond uit een plastic workshop (kennis van plastic) en een design workshop (ontwerpen van voorwerpen, zoals een vuilnisbak van plastic). Anmec ondersteunde dit project financieel. De presentatie voor ouders en kinderen is gepland voor januari 2019.

Het plastic project had de volle aandacht van de leerlingen

- **Workshop van en door Soundtrackcity in maart: een geluidsrondwandeling door het park met 14 deelnemers. Het was de bedoeling dat in de zomer een permanente luisteropdracht kwam te hangen in het prieel van het Groen Gemaal, verzorgd en uitgevoerd door Soundtrackcity. Helaas heeft Soundtrackcity dit nog niet gerealiseerd.**
- **Vervanging en aanleg nieuwe insecten- en bijenhotel door vrijwilligers in september.**
- **Een experiment is uitgevoerd om van een restproduct van bier, bostel, eendenvoer te maken, in combinatie met voorlichting om eenden geen oud brood te voeren. Dat is slecht voor de gezondheid van de eenden. Het project is een idee van vrijwilligers. De zoektocht is gestart om in grote hoeveelheden bostel te kunnen drogen. De beoogde bakkerij trok zich terug.**
- **Het aantal vrijwilligers neemt toe, met name niet Nederlands sprekenden. Door samen te werken met de anderen, oefenen zij Nederlands op een informele en prettige wijze. Zonder dat mensen het woord eenzaamheid hoeven te noemen, want dat is een taboe, wordt het gevoel van eenzaamheid minder.
Door actief te worden in je buurt, bij het Groen Gemaal, groeit niet alleen de kennis over groen maar ook het sociale netwerk. Expats hebben het in Amsterdam lastig om sociale netwerken op te bouwen, vriendschappen te sluiten. Door de combinatie van buiten werken met groen samen met een groep mensen, ontstaan nieuwe waardevolle contacten. In 1 maand zijn er 5 nieuwe vrijwilligers bijgekomen. Er zijn nu in totaal 30 personen actief waarvan 17 vrouwen en 13 mannen. De nationaliteiten zijn Nederlands, Braziliaans, Hongaars, Indiaas en Marokkaans.**
- **Het sportkledingbedrijf Under Armour heeft verzocht met de medewerkers vrijwillig een dag mee te werken. Onderzocht werd of het mogelijk was mee te doen aan de inplant dag natuurvriendelijk groene oevers. Door renovatie van het park en wisselingen van ambtenaren zijn er geen mogelijkheden gevonden om met een grote groep mee te werken in het park.**
- **In de eerste maanden van het jaar is door een vrijwilliger een tuinaanleg cursus gegeven aan de andere vrijwilligers. In de tweede helft van het jaar heeft hij cursussen in miniatuurtuinieren gegeven.**
- **Medebeheer werd voortgezet door 3 tot 5 vrijwilligers zonder dat er overleg was met de gemeente. Tot mei 2 x per week, daarna alleen op donderdag. Het onderhoud van plantsoenen rond het Groen Gemaal en de werf is geïntensiveerd, enigszins gedwongen door gebrek aan afstemming en overleg met de gemeente over het medebeheer in het hele park. Het plantsoen naast de publieke urinoir is totaal op de schop gegaan ook om vervuiling door bezoekers tegen te gaan of het gebruik als slaapplek te demotiveren.**
- **Het gebruik van social media is door vrijwilligers uitgebreid: [Facebook.com/GroenGemaalDePijp](https://www.facebook.com/GroenGemaalDePijp) . Ook is er een nieuw logo in gebruik genomen.**
- **In samenwerking met GGZ Ingeest vinden er rondleidingen plaats voor haar cliënten in het park en op de werf.**

In de winter is het noodgedwongen wat rustiger op het Groen Gemaal.

2. Prioriteit Emcemo en (vrouwen) netwerken

Het aanboren van oude Marokkaanse netwerken levert veel nieuwe inspiratie en nieuwe netwerken op met Marokkanen van de 1ste en 2de generatie. Dit is inclusief vrouwengroepen die wel contact onder elkaar hebben maar zich weinig tot niet richten op de Nederlandse samenleving. Wij willen ons netwerk inzetten en uitbouwen om groepen vrouwen zichzelf te laten versterken. We zijn gestart in de Noord Pijp en wilden dat verder uitbouwen in de hele Pijp. Prioriteit 2 valt onder bovengenoemde punt 2 en 3, en ook onder punt 4, 5, 7, 9, 10, 14.

Resultaat:

- **8 bijeenkomsten met Marokkaanse vrouwen inclusief lunch die ze zelf verzorgen en betalen. De meeste vrouwen zijn afkomstig uit de Noord Pijp. De groep wisselt soms van samenstelling, er is wel een vaste kern. Emcemo is bijna bij alle bijeenkomsten aanwezig. Onderwerpen zijn het versterken van de eigen groep door middel van het zoeken naar eigen ruimte voor sociale ontmoeting en leren. Maar ook het naar boven halen van het waarom van die behoefte aan eigen ruimtes. Contact met de ambtenaar voor diversiteit is gelegd. Een ander onderdeel van de gesprekken blijft het opzetten van Platform Marokkaanse vrouwen eventueel gecombineerd met mannen.**
- **Grote bijeenkomst op 23 maart voor Marokkaans Nederlandse vrouwen in Henrick de Keijser over veiligheid en leefbaarheid. Ook de vrouwen uit o.a de Diamantbuurt, Marijn**

van Ballegooijen en de wijkagent waren aanwezig. Eén van de vrouwen uit ons netwerk is voor het eerst van haar leven trekker en spreekster geweest op de bijeenkomst. Het Wijkcentrum heeft haar hierbij ondersteuning gegeven. Een andere vrouw heeft voor het eerst de catering verzorgd. De kosten voor deze activiteit zijn betaald door Emcemo.

- Na onze verhuizing naar de Tweede van der Helststraat zijn er in 2018 verder geen bijeenkomsten met de vrouwengroep meer geweest. Wijkcentrum De Pijp heeft in juli aan de groep vrouwen aangegeven dat het gratis beschikbaar stellen van ruimtes voor lunches niet meer mogelijk was via het wijkcentrum in het Huis van de Wijk. Dat zou wel mogelijk zijn als er een combinatie is met empowerment, het versterken van de maatschappelijk betrokkenheid van groepen Marokkaans Nederlandse vrouwen, kennis vergroten over politieke beïnvloeding, gebiedsplannen, de G250 of over andere thema's. De behoefte van de groep ging met name over een (zoveel mogelijk gratis) locatie voor ontmoeting en lunch van de vrouwen. Daarvoor was al eerder door ons contact gelegd tussen de vrouwen en Henrick de Keijser om zelf een locatie te regelen, activiteiten te organiseren en eventueel budget aan te vragen bij stadsdeel Zuid. Wijkcentrum de Pijp heeft haar advies en kennis aangeboden. De groep wisselde in omvang, samenstelling en behoeftes. Van een concrete vraag tot advies en ondersteuning door het wijkcentrum voor een budgetaanvraag aan stadsdeel Zuid door de groep is het niet gekomen.

In september 2018 heeft het wijkcentrum een gesprek aangevraagd voor en over afstemming over de groepen Marokkaans Nederlandse vrouwen in De Pijp met Maureen van Arnhem en Daniel de Groot. Doel van dit gesprek was elkaar informeren, afstemmen en kennis delen en mogelijk voorkomen van dubbel werk. Tijdens dit gesprek werd duidelijk dat het stadsdeel ook bezig was geweest met het aanvragen van een activiteitenbudget met één van de vrouwen uit dezelfde groep. Het wijkcentrum heeft met Combiwel contact gezocht (zie ook prioriteit 5) over afstemming, overleg en eventueel overdracht en het ter beschikking stellen van activiteitenruimtes. De laatste stand van zaken is gedeeld. Wordt in 2019 voortgezet.

- In het concept gebiedsplan 2019 – 2022 voor De Pijp/Rivierenbuurt staat onder activiteit 4.4.2 “De zelfstandigheid en participatie van migranten stimuleren”. Door de inzet van ons netwerk, het doen van onderzoek in samenwerking met Emcemo, is Emcemo ook bij het stadsdeel in beeld gekomen als partner om het netwerk te versterken. Een zeer positieve ontwikkeling. Samenwerking is belangrijk. Samen met Emcemo, stadsdeel Zuid en partners zijn we actief geweest en blijven we actief in het verbinden van groepen en initiatieven. De opzet van een stadsdeel/stedelijk platform blijft tot de mogelijkheden behoren. Kennis vergroting over politieke beïnvloeding, gebiedsplannen, de G250 of over andere thema's, het wijkcentrum blijft vanzelfsprekend beschikbaar voor kennis, advies en verbinden van groepen.
- In 2019 komt er een landelijke tentoonstelling over 50 jaar migratie, opgezet en gemaakt door Emcemo. De tentoonstelling begint in Amsterdam met 3 dagen in De Pijp. Voorbereidende gesprekken zijn gevoerd. We zullen ook in 2019 onze netwerken inzetten voor vergroten betrokkenheid van alle bewoners in De Pijp bij het thema 50 jaar migratie en de tentoonstelling.

3. Prioriteit verbinden en (stimuleren) samenwerking ondernemers en bewoners

Door het tijdelijk vanuit de basissubsidie betrekken en coördineren van een samenwerking tussen ondernemers en bewoners voor het schoner krijgen van De Pijp (De Schone Pijp), is een nieuwe golf aan verbindingen en netwerken ontstaan die we in 2018 verder willen uitbouwen. Naast het project De Schone Pijp, die niet uit de basissubsidie wordt betaald, zijn er meer doelen waar bewoners en ondernemers zich gezamenlijk voor kunnen en willen inzetten. Uit hoofde van wederkerigheid is het van belang ondernemers te betrekken bij de buurt waar ze wel werken maar vaak niet wonen. Ze kunnen iets extra's doen voor De Pijp. Te denken valt aan vergroenen van de wijk en de gezamenlijke inzet voor goede doelen in De Pijp op het gebied van leefbaarheid, werkgelegenheid, vrijwillige inzet in De Pijp, vastgoed en diversiteit.

Prioriteit 3 valt onder bovengenoemd punt 11, en ook onder 10, 13, 14 en 15.

Resultaat:

- **De zorg over de toenemende prijsstijgingen van winkelpanden is groot. We krijgen hier steeds meer signalen over binnen. De ambachten, de eenmanszaken verliezen terrein. Eenzijdig aanbod wint terrein. De economische balans kan verder zoekraken, de leefbaarheid en veiligheid voor bewoners van de Noord Pijp komt daarmee ook in het gedrang. Het huurrecht voor winkelpanden is anders dan voor huurders van woningen. Zij hebben minder rechten dan bewoners en worden daardoor minder goed beschermd. Tijdens de verkiezingsdebatten is dit onderwerp ook aangesneden. Na gesprekken met NV Zeedijk en een oud commissaris van de NV Zeedijk woonachtig in de Oude Pijp werd in september een bijeenkomst georganiseerd door een advocatenkantoor. Wij sloten ons hierbij aan. Doel van deze bijeenkomst was om aan ondernemers uit te leggen wat hun rechten wél zijn. Naar aanleiding van deze bijeenkomst bepaalden we verder onze inzet in de Noord Pijp en wat we op de politieke agenda konden krijgen. Wij zoeken hiertoe kennis en deskundigheid van buitenaf. Er is geen ander loket voor ondernemers aanwezig in De Pijp. Het heeft ons aan tijd en menskracht ontbroken om sneller resultaten te behalen.**

Het winkelstraatmanagement heeft eind 2018 een informatieve bijeenkomst georganiseerd met behulp van een gespecialiseerd advocaten kantoor in huurrecht voor ondernemers. We onderhouden contact met het winkelstraatmanagement over dit onderwerp. In 2019 komt een vervolgbijeenkomst voor ondernemers over huurrecht.

Tijdens de door het wijkcentrum georganiseerde verkiezingsbijeenkomst in het Okura hotel in februari 2018 is door de bewoners gekozen voor het in discussie brengen van de stelling om een BV De Pijp op te richten analoog aan BV Zeedijk. Een aantal politieke partijen gaven aan dat er actief gezocht moest worden hoe en op welke wijze de overheid instrumenten in kan zetten om de economische balans te beschermen. De zorg om de diversiteit in winkels en bedrijvigheid is een belangrijke prioriteit gebleken.

- **Gesprekken/contacten met ondernemers op de Ceintuurbaan over de leefbaarheid en toegankelijkheid. Er zijn daar namelijk nog geen nieuwe initiatieven naast de containeracties van de Schone Pijp. Die wens is er wel. Wordt vervolgd mits er een**

gezamenlijk gedragen onderwerp/prioriteit gevonden wordt en pas dan zullen we verdere ondersteuning bieden. Na overleg met de BIZ Ceintuurbaan is besloten dit onderwerp in 2019 op te pakken. De wens tot samenwerking op de Ceintuurbaan tussen bewoners en ondernemers om de leefbaarheid op straat te verbeteren is groot.

- Contact onderhouden met kleine ondernemers over winkelstraatmanagement en praktische zaken die spelen zoals Café Hermes, IJzerhandel Zuid, Kinderfeestwinkel.
- Contact onderhouden met Heineken Experience, Tours en tickets.
- Contact gelegd met Okura en RAI.
- Contact onderhouden met lid stadsdeelcommissie dat zich specifiek inzet voor ondernemers in combinatie met bewoners in De Pijp.

4. Prioriteit De Pijpkrant

Wij willen ons komen jaar richten op het versterken van de Pijpkrant in De Pijp.

Zowel digitaal als op papier.

Prioriteit 4 valt onder alle bovengenoemde punten

Resultaat:

- De krant is zes keer uitgekomen dit jaar. Wijkcentrum De Pijp is de uitgever van de Pijp Krant. De krant was in 2018 bezig aan zijn 47ste jaargang. De krant besteedt aandacht aan politiek-maatschappelijke ontwikkelingen in de wijk, informeert over cultuur in De Pijp en verbindt de mensen in de buurt door middel van *human interest* verhalen.
- In januari 2018 ging de huidige coordinator met pensioen. Een aantal redacteuren besloot ook om te stoppen. We hebben een volledige nieuwe bezetting van redacteuren, eindredacteur, opmaker en fotografen. Het Wijkcentrum heeft veel energie gestoken in het waarborgen van de continuïteit van de krant. Inmiddels is de redactie weer op sterkte. De redactie gaat de coördinatie hiervan zelf overnemen zodra het kan.
- Alle sollicitatiegesprekken met nieuwe redactieleden zijn door het opbouwwerk gevoerd.
- De logistieke en inhoudelijke aanpak door het opbouwwerk gecoördineerd.
- De actualiteiten uit de buurt zijn door het opbouwwerk in de gaten gehouden en mede aangedragen.
- Redactievergaderingen zijn, door vertrek coördinatoren en redactieleden, gepland en voorgezeten door het opbouwwerk.
- Met behulp van een vrijwilliger in die goed is in het opmaken van kranten en veel ervaring heeft, werken we samen. De vrijwilliger is ook kwetsbaar: de werkdruk kan te hoog worden. In 2019 zal een nieuwe vrijwillige opmaker zich buigen over de

vernieuwing van de vormgeving van de krant. Hij heeft zijn sporen verdiend bij onder andere bij Reed Elsevier.

- Door de nieuwe ploeg is er ook nieuw elan ontstaan om de krant te moderniseren en zo relevant te houden voor iedereen in de héle wijk. Hiertoe blijft extra inzet van het opbouwwerk nodig.
- Op 16 juli is er een brainstorm c.q. beleidsdiscussie gehouden. Allerlei vragen kwamen aan de orde. Hoe verhoudt de krant zich tot de veranderende samenstelling van de bevolking in De Pijp? Heeft dat consequenties voor de inhoud? Is een modernere vormgeving wenselijk en hoe zou die er dan uit moeten zien?
- Dit proces is in de tweede helft van 2018 onverminderd doorgegaan. De redactie is nu 9 personen sterk.
- In december heeft in Café Hermes een openbare redactievergadering plaatsgevonden. Het Cafe is speciaal open gegaan voor deze bijzonder avond. Lezers van de krant kwamen langs en gaven de redactie feedback ten aanzien van vooral de inhoud van de krant.
- Als uitgever heeft het Wijkcentrum er alle vertrouwen in dat de nieuwe redactie niet alleen voor continuïteit zorgt, maar daadwerkelijk in staat is om de krant de nieuwe fase in te leiden.

De Pijp Krant gaf aandacht aan het 100-jarig bestaan van De Dageraad

5. Prioriteit verbinden sterke en zwakke groepen mensen

Als er een vermoeden van een vraag is in de wijk gaan we die concreet maken. Vervolgens organiseren en activeren we individuen en groepen mensen. Het voorbeeld is Samen Wonen - Zelf Organiseren en de moeilijke positie van mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Gemene deler is coöperatie/basisbeweging/burgercollectief.

Prioriteit 5 valt onder bovengenoemd punt 10, en met name onder punt 7 en ook onder 1, 2, 3, 4, 6, 8, 9.

Resultaat:

- **Wij blijven de ontwikkelingen op coöperatie gebied volgen. Zoals *Right to Challenge*, waarbij burgers de overheid uitdagen en eventueel (beter en goedkoper) overheidstaken overnemen. Dit past vaak goed bij activiteiten waarbij mensen met afstand tot de arbeidsmarkt, eenzame mensen of kwetsbaren aan de slag kunnen. Een succesvol voorbeeld is de gescheiden afvalinzameling op de Rotterdamse Afrikaandermarkt. Wij voeren hier ook gesprekken over met de Albert Cuyp en de vereniging Sarphatipark**
- **We onderhouden contacten met Makersnetwerk voor zover dat relevant is.**
- **Het Algemeen spreekuur wordt elke maandag gehouden in het Wijkcentrum op initiatief van vrijwillige, juridisch geschoolde bewoners. Onze oudste spreekuurhouder is in mei met "pensioen" gegaan, hij werkte bij ons sinds de jaren '90 toen hij begon met een huurspreekuur. De aanwas van bezoekers van het spreekuur is wisselend maar over het algemeen gesproken is het druk bezocht. Kenmerkend is dat veel mensen laaggeletterd of digibeet zijn en bij de meest simpele zaken hulp nodig hebben. Dat bezoekers soms lang moeten wachten neemt men op de koop toe. Op meerdere plekken in De Pijp en vlak daarbuiten zijn laagdrempelige spreekuren die kennis hebben van de groepen mensen die hulp nodig hebben bij de simpele handelingen zoals het openen van enveloppen en het contact leggen met gemeentelijke instanties. De behoefte leeft onder Nederlandstaligen en niet-Nederlandstaligen. Het wijkcentrum heeft het initiatief genomen om met relevante partners die spreekuur houden in het Huis van de Wijk aan tafel te gaan zitten om kennis te maken, kennis te delen en de doorverwijzing naar elkaar op orde te krijgen. Naast de praktische afstemming is ook mogelijke signalen op te vangen die doorvertaald worden naar een beleidsontwikkeling. Door de verhuizing en werkdruk heeft de ontmoeting vertraging opgelopen. Deze ontmoeting zal begin 2019 plaatsvinden.**
- **Computercursus voor beginners Dubbelklik van het wijkcentrum vond altijd plaats in het Huis van de Wijk vanwege het daar aanwezige computerlokaal. De ruimte hoefde niet betaald te worden. In het kader van bezuinigingen en afstemming activiteiten hebben we in 2018 ingezet op het overdragen van de activiteit naar de vrijwillige docenten en begeleiding van en door Combiwel. Door functiewisselingen bij Combiwel, uitval van de vrijwillige docenten en de verhuizing ging dit wat moeizaam. Het idee van overdracht werd sterk omarmd door het Huis van de Wijk, de activiteit past bij het Huis van de Wijk. De opzet van Dubbelklik was wat verouderd door de voortschrijdende technische**

ontwikkelingen. Richtte Dubbelklik zich nog op het aanleren van programma's als Word, tegenwoordig wordt er veel meer getypt op tablets, in mails, whatsapp berichten etc. Het gaat nu veel meer om internet toegang en digitale veiligheid.

Het Huis van de Wijk is in zee gegaan met Cybersoek. Deze organisatie verzorgt nu een computercursus voor beginners en een open computer inloop in het Huis van De Wijk. Het Wijkcentrum was hierover wat laat geïnformeerd maar heeft actief contact gezocht met Cybersoek. Hierdoor konden twee vrijwillige docenten die voorheen actief waren voor Dubbelklik, betrokken worden bij het project Cybersoek.

- **Inclusiviteit speelt ook in de openbare ruimte. Mensen met een beperking moeten in staat gesteld worden om zoveel mogelijk aan het maatschappelijk verkeer deel te nemen. Trainees van de gemeente hebben onderzoek gedaan naar de fysieke toegankelijkheid van de Gerard Doustraat. Hierin hebben wij geassisteerd door uitleg te geven, koppeling aan mensen voor een interview en koppeling aan de buurttop G250Werkt! De concurrentie in de openbare ruimte is een terugkerend thema in De Pijp. (zie G250Werkt!)**
- **Ontwikkelingen in De Pijp zoals de opening van de Cuyppgarage en de daarmee samenhangende herinrichting van de Frans Halsbuurt is een belangrijke ontwikkeling in De Pijp. Hieraan gerelateerd zijn de ontwikkelingen rond de Willibrordusgarage. Daar is een zeer actieve groep bewoners mee bezig, waarbij het in hun optiek ook gaat om een visie op het verkeerssysteem van heel Amsterdam. Gezien de maatschappelijke urgentie volgt het wijkcentrum de ontwikkelingen, met name door bezoek aan openbare bijeenkomsten, door aansluiting en deelname aan buurtapps en door berichtgeving in de Pijp Krant.**
- **De verkiezingen in maart dit jaar en de informatievoorziening daarover aan de bewoners en ondernemers in De Pijp en De Rivierenbuurt is, middels het organiseren van 2 debatten, door ons opgepakt onder de noemer basisbeweging en burgerinitiatief. Zowel het algemeen bestuur als bewoners hebben ons verzocht ons hiervoor in te zetten omdat duidelijk werd dat dit door niemand zou worden opgepakt en de behoefte aan informatie groot was. Omdat De Pijp en Rivierenbuurt één gebied vormen hebben we aan beide wijken gelijke aandacht besteed. Ons doel is de verbinding leggen tussen de bewoners en de democratie, de bestuurlijke veranderingen zichtbaar maken en over het voetlicht brengen van onderwerpen die relevant zijn voor De Pijp en de Rivierenbuurt bij politici. Doel was ook de kennis versterken en vergroten bij bewoners en ondernemers over politieke partijen, hun kandidaten en waar ze voor staan, stedelijk als lokaal. Op het 1ste debat op 19 februari in hotel Okura waren rond de 250 mensen. Middels een online enquête en een schriftelijke enquête hebben de bewoners en ondernemers zelf de onderwerpen gekozen die tijdens het debat aan de orde zijn gekomen. Onder de bezoekers waren veel nieuwe gezichten en oud-gedienden uit ons netwerk, maar ook onbekenden. Ook waren mensen aanwezig uit onze nieuwe netwerken zoals de ondernemers en de Marokkaanse Nederlanders. De ligging van het Okura hotel zorgde ook voor bezoekers uit de Rivierenbuurt.**

Door het succes van de avond in Okura en de vraag van bewoners naar een speciale avond voor de lokale individuen en partijen hebben we alles op alles gezet om op 19 maart in de Oranjekerk nog een bijeenkomst te organiseren. Deze bijeenkomst was meer gericht op lokale (d.w.z. gebiedsgebonden) politieke partijen en burgers die zich verkiesbaar hadden gesteld. Het had de vorm van een politiek café. In 1 maand tijd heeft het wijkcentrum met behulp van een groepje toegewijde bewoners en politici deze debatten georganiseerd. We kregen veel positieve reacties van bewoners en ondernemers die nog geen idee hadden op wie ze moesten gaan stemmen en door het debat veel inzichten hebben verkregen.

Het Okura Hotel heeft 'om niet' de zaal en de drankjes beschikbaar gesteld. We hebben korting gekregen op de zaalhuur van de Oranjekerk. Er was een enorme inzet van vrijwilligers. Meubels en verlichting zijn door bewoners en ondernemers beschikbaar gesteld, de moderators gaven korting evenals de geluidsmensen. Alle soorten bewoners, jong en oud, rijker en armer zijn geweest. De kandidaat politici voor De Pijp en Rivierenbuurt hebben direct contact gemaakt met hun achterban op een laagdrempelige manier. Alle netwerken zijn versterkt.

- Ontbijt; Op zaterdagochtend 14 april hebben we een ontbijt georganiseerd in het Groen Gemaal voor de gekozen en niet-gekozen kandidaten en een aantal buurtbewoners over de samenwerking met elkaar na de verkiezingen.

Op 21 september heeft een ontbijtsessie plaatsgevonden over mogelijkheden tot vernieuwing van de participatie in relatie tot het beheer openbare ruimte. Met als voorbeeld wat mogelijk zou zijn in het Sarphatipark. Aanwezig hierbij waren Rocco Piers, Karlijn Heim, de Vereniging Sarphatipark en parkbezoekers. Deze bijeenkomst heeft geleid tot een versteviging van de contacten en een brainstorm over de vernieuwing van participatiemogelijkheden. Ook werd voorbereid op een bijeenkomst van de Vereniging Sarphatipark voor bewoners op 15 november. De behoefte aan kennis van de uitvoerings- en beheerplannen voor het Sarphatipark zijn onder de aandacht gebracht. Beheerplannen voor het park zijn door het stadsdeel toegezegd zodat deze gedeeld kunnen worden met de actieve bewoners en de Vereniging Sarphatipark. En de samenwerking met de gemeente rond medebeheer nog verder kan worden versterkt.

- De Iftar op 24 mei in de Oranjekerk was een erg goed bezochte bijeenkomst. Emcemo heeft de kosten voor haar rekening genomen. De organisatie lag in handen van het wijkcentrum. Muzikale bijdragen van het Pauzekoor samen met Marokkaanse muzikanten die een mix van Arabisch/Turks en Nederlandstalige muziek brachten maakten het geheel zeer bijzonder. Het unieke aan de bijeenkomst was dat gelovigen en niet-gelovigen bij elkaar kwamen in de kerk en dat moslims het gebed hielden in de kerk zelf. De predikant was daardoor erg geroerd. Samenwerking met de kerk is aangehaald en versterkt.

- **Communicatie.** Om de betrokkenheid van sterkere en zwakkere bewoners te verbinden, bewoners en ondernemers bij hun buurt en activiteiten nog zichtbaarder te maken voor andere bewoners en ondernemers hebben we intensiever ingezet op communicatie. Een tijdelijke communicatiegroep is medio het jaar 2018 door buurtbewoners bij elkaar gekomen. De rol (verbindings- of initiatieven rol) van het wijkcentrum zichtbaarder maken is belangrijk om, naast het werk zichtbaar maken, ook anderen te enthousiasmeren zich in te zetten voor hun buurt. We hebben korte filmpjes opgenomen van 7 actieve buurtbewoners en ondernemers. Deze worden in 2018 en 2019 op de website geplaatst en door bewoners en de ondernemers via social media zichtbaar gemaakt. Een vooruitblik: <https://www.wijkcentrumdepijp.nl/wat-doen-wij/mensen-uit-de-pijp-over-ons/>

Onze drie facebook pagina's worden samen met het wijkcentrum en met behulp van bewoners effectiever en intensiever ingezet om berichten te posten, te liken en te delen. Middels 2 buurtapps zijn we aangesloten en blijven we op de hoogte van en betrokken bij lokale ontwikkelingen en vangen we signalen op.

Tweets worden in overleg met het wijkcentrum, met behulp van vrijwilligers geplaatst.

De website wordt aangepast, voor zover mogelijk binnen onze beperkte capaciteit, tot een actievere informatiebron.

De website Hallo de Pijp wordt intensiever ingezet.

Overige activiteiten

Verbinden wetenschap, waar mogelijk en relevant (12)

- De Commons. Het Wijkcentrum heeft contacten met de vakgroep Urban Management van de HvA. De HvA organiseerde op 16 november een symposium getiteld *De zelfsturende stad: Confronting Urban Commons*, waar het Wijkcentrum bij aanwezig was. De commons beweging is belangrijk omdat het gaat om het gebruik van *shared spaces* en raakt aan participatie en medebeheer. De commons beweging hoort bij de nieuwe interesse voor coöperaties, ongeveer vanaf 2005. De huidige beweging houdt ook verband met de deeleconomie, in het geval van bijv. deelauto's met het doel een lagere ecologische footprint te bewerkstelligen. Stimulans kan ook het falen van markt en overheid zijn (right to challenge!). Om iets te kunnen doen is ondersteuning en facilitering van de overheid belangrijk. Dat kan in de vorm van een zgn. 'Commons akkoord'. Wethouder Groot Wassink, ook spreker, ziet de commons meer in termen van verbondenheid en democratisering. In 2019 wil hij beginnen met experimenten, in combinatie met vermindering van regeldruk. De gemeente is bezig met het maken van een kader voor commons, met mogelijk een 'call for commons' volgend jaar. Op de vraag of er in de komende 4 jaar een Commons Akkoord komt, antwoordde hij 'ja'.

Combiwel: versterken samenwerking en gebruik maken van elkaars kennis en capaciteiten. (5)

- Samenwerking versterken gebeurt continu over groepen, ontwikkelingen, verbouwing, zichtbaarheid en communicatie. Dit uiteraard ook ter voorbereiding op onze verhuizing naar het Huis van de Wijk en de wijze waarop we ons werk nog beter kunnen afstemmen. De ontmoeting verschillende groepen sterke en zwakke bewoners blijft in ontwikkeling. Sinds de voorbereiding van de verhuizing naar het Huis van de Wijk begin 2018 is regelmatig overleg geweest over de herkenbaarheid en de verschillen en de overeenkomsten van ons werk voor de buurt. Toewerkend naar de heropening in 2019 heeft maandelijks overleg plaatsgevonden. Dit zal in 2019 worden voortgezet.

Ondernemers netwerk uitbreiden (BIZ/Seinpost) en wederkerigheid agenderen (10)

- Bijeenkomst Groen Links 4 oktober bijgewoond in De kleine Valk over evenwicht economische balans MKB.
- 3 x maal bijeenkomst bijgewoond over versterken inkomenspositie zzp-ers in armoede onder leiding van Nies Medema, een project van stadsdeel Zuid. Dit wordt voortgezet in 2019. Is het werk anders te verdelen? Zijn lokale zzp-ers beter inzetbaar bij projectopdrachten van stadsdeel Zuid? Hoe zou dat kunnen plaatsvinden? Zonder brood uit de monden van anderen te stoten?
- Contact onderhouden met winkelstraatmanagement. Het werkgebied van het winkelstraatmanagement en de netwerken via de formele BIZZEN werd bijna volledig afgeschermd waardoor vanuit het wijkcentrum onvoldoende grip te krijgen is op zaken die ondernemers, het ondernemersklimaat en de leefbaarheid op lange en korte termijn in De Pijp aangaan. Overleg over hernieuwde samenwerking heeft op ons initiatief plaatsgevonden met de nieuwe winkelstraatmanagers en is positief ontvangen. Via de mail en telefoon houden we contact over ontwikkelingen. Winkelstraatmanagers posten

desgewenst informatie via hun ledenbestand. Het winkelstraatmanagement is aangesloten bij berichtgeving over de Schone Pijp

Verduurzamen stad (15)

- **Bijeenkomst bijgewoond van *In de Pijp* en input geleverd aan een bijeenkomst op 11 oktober: vergroten kennis, netwerk en voorbereiden input gebiedsagenda. Gesprekken met initiatiefnemers over een integrale aanpak in De Pijp op het gebied van duurzaamheid. Samen met In de Pijp in gesprek over het samenbrengen en verbinden van alle andere bij ons bekende en minder bekende initiatieven in De Pijp ook ter bevordering van prioritering in gebiedsagenda. Een regelmatig vorm van netwerkbijeenkomsten en een jaarlijks duurzaamheidsfestival in De Pijp worden in samenwerking met In De Pijp opgezet. Uitwerking vindt in 2019 plaats.**

Stadsdorpen (6)

- **Wijkcentrum De Pijp heeft een goede relatie met de stadsdorpen De Pijp en Rivierenbuurt. Indien relevant worden aankondigingen via het stadsdorpen netwerk gedeeld, bijvoorbeeld als het gaat om ouderen en huisvesting. Een vertegenwoordiger van het stadsdorp was ook aanwezig bij de openbare redactievergadering van de Pijp Krant. Er is regelmatig contact zodat we van elkaars activiteiten op de hoogte zijn, zoals bij een bijeenkomst over eenzaamheid in het Rosarium. Bij het 5-jarig bestaan zal de Pijp Krant aandacht besteden aan Stadsdorp De Pijp.**

Statushouders, inburgeraars (4)

- **Op verzoek van stadsdeel Zuid hebben we meegewerkt aan een drietal bijeenkomsten over statushouders in Zuid. Bijna alle organisaties die in Zuid een aanbod hebben voor statushouders waren aanwezig. We hebben kennis gemaakt, kennis gedeeld en er is een vorm van een netwerk gestart. Opvallend en schrijnend is hoeveel organisaties, welzijnsinstellingen en taalaanbieders in Zuid actief zijn en elkaar niet kenden. Dat statushouders en de aanbieders elkaar onvoldoende kunnen vinden is opmerkelijk te noemen. De bijeenkomsten zijn hierdoor nuttig, kennis delen, de sociale kaart opzetten en het vormen van een netwerk. Wijkcentrum de Pijp biedt zelf geen activiteiten aan maar wil actief meewerken om de kennis over elkaar, vraag en aanbod, dichterbij elkaar te brengen. Ook kunnen we kennis (laten) maken en verbindingen leggen met plaatsen waar vrijwilligerswerk gedaan kan worden of het leven van een statushouder in beeld (laten) brengen. De Pijp Krant kan daartoe een middel zijn. Het kritisch doornemen of het aanbod niet te groot en teveel van hetzelfde is, waardoor mogelijk het aanbod teruggebracht of gedifferentieerd kan worden, is een idee dat wij geopperd hebben maar (nog) niet veel bijklank kreeg.**

Participatie en vernieuwing democratie

- **Op 23 en 24 november is door Ma.ak 020 en Pakhuis de Zwijger een centraal stedelijk georganiseerde twee daagse gehouden voor (in eerste instantie) een selecte groep om mee invulling te geven aan de ambities van de bewoners en ondernemers en het college (zie het college akkoord) met betrekking tot participatie in Amsterdam. Wij hebben input gegeven vanuit Wijkcentrum De Pijp/stadsdeel Zuid. Het was nuttig en gewenst dat het wijkcentrum als ervaringsdeskundigen onze input gaven en daardoor ook zichtbaarder zijn geworden in de stad. Dit ook in relatie tot de toekomst van de G250Werkt! in De Pijp en mogelijke uitbreiding in de rest van de stad en naar andere vormen van participatie. Kijk eerst wat eraan ervaring is, evalueer en neem dat mee, was de oproep van de organisator van de G1000 in Amsterdam. Wordt in 2019 vervolgd.**
- **Stadsdeel Zuid is in de Frans Halsbuurt en op andere plekken bezig met het vernieuwen van participatie vormen. Een interessante ontwikkeling die we nu op afstand volgen. De expertise en ervaring van het wijkcentrum kan des gewenst ook door het stadsdeel en bewoners/ondernemers ingezet worden.**
- **December deelname Participatiemarkt stadsdeel Zuid/Centrum in de Zuiderkerk. In december heeft het wijkcentrum deelgenomen aan de participatiemarkt in de Zuiderkerk samen met het team van NMT Zuid. Wijkcentrum de Pijp heeft foldermateriaal over het Groen Gemaal, De Pijp krant, De G250Werkt! en het wijkcentrum uitgedeeld. We zijn gesprekken aangegaan met mensen om als vrijwilliger aan te sluiten. Bezoekers kwamen relatief weinig uit de De Pijp.**
- **April Deelname Natuur&Milieumarkt NMT Zuid. Het wijkcentrum heeft deelgenomen aan de Natuur&Milieumarkt (25ste keer) in het Sarphatipark. Talloze vrijwilligers/bewoners hebben zich actief ingezet om de dag tot een succes te maken samen met de vrijwilligers van het NMT Zuid. Veel gesprekken zijn gevoerd met geïnteresseerden in De Schone Pijp, De Pijpkrant, Het Groen Gemaal, coöperatie De Springplank.**